

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie

K/11/002
LKR-4111-02-01/2012

Kraków, dnia 02 kwietnia 2012 r.

Pan
Kazimierz Fudala
Wójt Gminy Rzepiennik Strzyżewski
33-162 Rzepiennik Strzyżewski 400

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r. poz. 82), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła w Urzędzie Gminy Rzepiennik Strzyżewski, kontrolę wykorzystania uwag i ocen oraz realizacji wniosków z kontroli wykonywania zadań z zakresu utrzymania czystości i porządku w gminie, przeprowadzonej w 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym przez Pana Wójta w dniu 15 marca 2012 r. i omówione w dniu 19 marca 2012 r. podczas narady pokontrolnej, Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia podejmowanie działań zmierzających do zgodnego z wymogami uregulowania gospodarki odpadami komunalnymi, natomiast negatywnie ocenia dotychczasowe rezultaty realizacji wniosków pokontrolnych NIK. Powyższe oceny ogólne uzasadniają następujące ustalenia i oceny szczegółowe:

1. Gmina podjęła wobec posiadaczy nieruchomości działania informujące o obowiązkach wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku.¹ Skuteczność tych działań była w ocenie NIK niewystarczająca, bowiem tylko 39 spośród 311 osób, którym doręczono upomnienia w sprawie zawarcia umów na odbiór nieczystości stałych i ciekłych zawarło takie umowy lub złożyło oświadczenia o ich posiadaniu. Mimo to Gmina nie podejmowała dalszych działań, w tym nie wdrożyła postępowań administracyjnych dla wyegzekwowania obowiązków nałożonych przez ustawę. Brak tych działań Izba ocenia negatywnie, tym bardziej, że nowelizacja ustawy obowiązująca od 1 stycznia 2012 r. nakłada na Gminę oraz na właścicieli nieruchomości jeszcze większe obowiązki w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Izba w swej ocenie uwzględniła wyjaśnienia, że nie wszystkie działania w tym zakresie zostały udokumentowane pisemnie, jednak zwraca uwagę na fakt, iż dla skuteczności podejmowanych działań niezbędne jest

¹ Ustawa z 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008, ze zm.)

spełnienie wymogów określonych w art. 67 i art. 72 ustawy z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego².

2. Wprawdzie w 2011 r. została założona elektroniczna ewidencja umów na odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, to jednak większość, bo 834 z 1223 umów wprowadzono do niej dopiero w styczniu 2012 r. NIK podkreśla, iż celem prowadzenia tej ewidencji, zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku, jest kontrola wykonywania przez właścicieli oraz przedsiębiorców wykonywania obowiązków wynikających z ustawy. Wskaźnik objęcia umowami na wywóz odpadów oszacowano na poziomie 87% wszystkich nieruchomości, ale dokonana przez Gminę w styczniu i lutym 2012 r. analiza realizacji tych umów wykazała, że stopień ich przestrzegania był niezadowalający, bowiem nie realizowało ich ok. 37 % właścicieli nieruchomości z terenu Gminy.
3. Ewidencja zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków polegała na sporządzeniu wykazu posesji wyposażonych w te urządzenia, ale bez uwzględnienia danych m.in. o ich pojemności, wielkości wytwarzanych nieczystości ciekłych oraz częstotliwości opróżniania zbiornika. W ocenie NIK, brak pełnej ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków oraz nieskuteczne egzekwowanie od właścicieli nieruchomości oraz od firm świadczących usługi asenizacyjne udokumentowania zagospodarowania nieczystości ciekłych, a także brak ich kontroli – ma negatywny wpływ na skuteczność działań zapobiegających zagrożeniom dla środowiska naturalnego. Oszacowano, że mieszkańcy Gminy mogli wytworzyć w skali jednego roku co najmniej 75 tys. m³ nieczystości ciekłych, co przy braku danych o sposobie ich zagospodarowania, związane jest z ryzykiem, że takie ilości mogą trafiać do gruntu i cieków wodnych. W związku z tym na pozytywną ocenę zasługuje przystąpienie w I kwartale 2012 r. do inwestycji w zakresie budowy kanalizacji.
4. Na podstawie wydanych przez Wójta Gminy decyzji w sprawie zezwoleń na zbieranie odpadów komunalnych ciekłych i stałych oraz zezwoleń na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości płynnych, trzy firmy mogły odbierać nieczystości ciekłe z terenu Gminy. W wydanych zezwoleniach Wójt zobowiązał każdą z tych firm m. in. do przekazywania do 15 dnia po upływie każdego miesiąca wykazu właścicieli nieruchomości, z którymi w poprzednim miesiącu została zawarta umowa na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych oraz wykazu nieruchomości z którymi takie umowy wygasły. NIK stwierdziła, że do dnia zakończenia kontroli Urząd nie wyegzekwował od tych firm przekazywania wykazów właścicieli nieruchomości, które korzystały z ich usług. W konsekwencji Urząd Gminy nie posiadał danych pozwalających na ustalenie częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych, a prowadzący działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych nie przestrzegali postanowień art. 9a ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku.
5. Zgodnie z wnioskiem NIK w 2011 r. dokonano aktualizacji planu gospodarki odpadami. Wprawdzie nowelizacja ustawy o odpadach³, obowiązująca od 1 stycznia 2012 r. zniósła obowiązek opracowywania takich planów na poziomie gminy, to jednak przepis art. 6c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku skutkuje przejęciem przez Gminę obowiązków organizacji odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, a w konsekwencji dostosowania regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie do wojewódzkiego planu gospodarki odpadami w terminie 6 miesięcy od uchwalenia tego planu (art. 4 ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku).
6. Na pozytywną ocenę zasługuje zorganizowanie przez Urząd zbiórki zużytych baterii, urządzeń elektrycznych i elektronicznych oraz odpadów wielkogabarytowych. Firmy odbierające odpady dystrybuowały worki na odpad segregowany, w skład którego miały wchodzić „opakowania metalowe, szklane, plastikowe oraz papierowe”. Uwagi NIK dotyczą jednak braku działań w celu utworzenia punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, co było zadaniem Gminy wynikającym z art. 3 ust. pkt. 6 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku. Wprawdzie Pan Wójt podczas narady pokontrolnej wyraził negatywne stanowisko w kwestii

² Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

³ W związku z art. 4 pkt 4 ustawy z 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 152 poz. 897) dotyczy m.in. zmian w ustawie z 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2010 r. Nr 185 poz. 1243 ze zm.), które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.

zorganizowania takich punktów, to jednak w ocenie NIK, obowiązkiem Gminy jest takie zorganizowanie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, które zapewni segregację oraz odbiór posegregowanych odpadów, przy uwzględnieniu wszystkich frakcji wyszczególnionych w art. 3 ust. pkt. 5 ustawy, tj. odpadów papieru, metalu, tworzywa sztucznego, szkła i opakowań wielomateriałowych oraz odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w tym odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji. W ocenie NIK, jest to tym bardziej uzasadnione, że do ok. 20% nieruchomości na terenie Gminy jest utrudniony dojazd do posesji, co skutkuje także utrudnieniami w odbieraniu odpadów segregowanych z tych gospodarstw domowych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie wnosi o:

1. Podjęcie kontroli w zakresie przestrzegania obowiązków określonych w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku.
2. Podjęcie działań organizacyjnych w celu wdrożenia przepisów rozdziałów 3a oraz 4a i 4c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag, ocen i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie wniosków, ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o których mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

podpisał: Jan Kosiniak-Wicedyrektor